

- שבוע 19 3
- האם מותר לברך ברכות הראיה בתוך ארבע אמות של מת או בית הקברות באופן שלא יוכל לברך אחר
- כך 3
- טיפול אסתטיקה לגבר (באופן שלא יהיה אימור לא ילכש) האם מחוייב לעשותם על ידי גבר דוקא
- 4
- האם מותר לאיש לקיים טיפולים אסתטיים 5
- האם מותר להאכיל בעלי חיים הפקר ביו"ט כשנהנה מזה ועושה זאת לצורך עצמו כדי לתת לעצמו הרגשה
- טובה ובריאות הנפש 6
- תמצית תה שכבר אבדה טעמה ואי אפשר להשתמש בה יותר לתת טעם במשקה האם אפשר להשתמש בה
- לתרומת מעשר על תמציות תה אחרות 8
- מה הטעם שאין מניחים תפילין כל היום 9

לקבלת גליון שכיחא מידי שבוע שלח
questions@shchiche.com

כמו"כ ניתן להשיג עותק מודפס אצל המחבר בכולל וברח' חפץ חיים 3 ב' בני ברק.

ניתן להוריד גליונות קודמים בעמדות "קול הלשון" תחת השם "עקיבא משה סילבר"

תלמידי בתי המדרשות מתכבדים לקחת גליון חנם לבית מדרשם ותע"ב

תגובות בטלפון 03-6703111 או בפקס 03-6882239

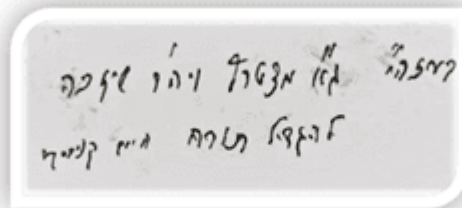
שביחא שאלות המצויות בהלכה

חלוקת גליונות שביחא בכפוף לתקנון (בכו שביחא שלוחה 6)

השתתפות בהוצאות בשלוחה 5

ההסכמות ומכתבי ברכה על החיבורים הקודמים נתנו ממרנן ורבנן זצוקללה"ה ויברלחם"א:

הגר"ח קניבסקי (מצו"ב), הגר"מ שמרנבוך, הגר"ש דבלצקי, הגר"א גרבוז, הגרב"ד דיסקין, הגר"ב שרייבר, הגר"מ קארפ, הגר"א וייס, הגר"ע פריד, הגר"י פישר, הגר"מ קסלר, הגר"ח"י מישקובסקי, הגר"ש הכהן גראס, הגר"י רצאבי, הגר"ש זעפרני.

הדברים נכתבו בדרך לימוד ומטרתם לעורר את כותב הדברים לעיון בנושאים הנידונים, ואינם מתיימרים לשמש כתחליף לפסק הלכה או לפוסקי הלכה, ואין לפסוק הלכה למעשה מתוך הדברים בלא שאלת חכם.

כל מי שיש בידו השגה, בין בתיקון טעות של ממש או בשיקול הדעת, או כל הערת שיפור על ניסוח או פרט שיכול היה להיכתב טוב יותר - נשמח מאוד לקבל הדברים, על מנת לתקן הדברים במהדורה הבאה, ותבוא עליו ברכה, ויהיה בזה זיכוי הרבים.

ואם ח"ו השתרבב לפום ריהטא מה שהיה עדיף לכתוב באופן אחר - הנני להתנצל על כך מראש ולהשתדל לתקן הדברים להבא, ושגיאות מי יבין.

האם מותר לברך ברכות הראיה בתוך ארבע אמות של מת או בית הקברות באופן שלא יוכל לברך אחר כך

מסתבר

שאינו יכול לברך באופן האסור (דהיינו בכל אופן שע"פ הלכה אסור לקרוא תוך ד"א של מת או קבר או בית הקברות) דהרי מה יש לטעון שיברך כדי שלא יפסיד הברכה, כגון בברכה על הברקים וכדומה, אין לטעון כן, הרי אפי' אם קרא ק"ש דעת השו"ע שחוזר וקורא (כמבואר באו"ח ס"ס עב ועי"ש בנו"כ שאינו מוסכם), אם כן פשוט שלא יברך לכתחילה כדי להרוויח הברכה, וכן מבואר בפוסקים שאפי' על ידיים שאין נקיות לא יברך אפי' אם יפסיד הברכה, אפי' ששם קיימא לן שאינו חוזר ומברך, ואע"פ שכאן הוא לא חסרון בברכה אלא מצד כבוד הבריות של המת, מ"מ אלימא כבודו של המת שלא לברך.

ויש להוסיף דאמנם היה מקום לומר בין איסורא שהוא בא מחמת כבוד הבריות לבין איסור מחמת כבוד שמים, דבכבוד הבריות אתיחייב למחילה כמ"ש התוס' בשבועות ל' בשם הגמ' בברכות כ' שכ"ה שם בקצת ספרים כמ"ש בהגהות וציונים בכרכות שם, וממילא כאן שהוא רק מחמת לועג לרש יהיו המתים צריכים למחול על כבודם, ר"ל דאין להם רשות שלא למחול על כבודם כיון שתתבטל הברכה, וממילא כבודם מחול ועומד, כך היה מקום לומר, אבל זה אינו, דקי"ל בברכות שם דלא אמרי' סברא זו אלא רק באיסור דאורייתא.

ויעוי' בגשר החיים שכ' דלגבי ברכת אשר יצר אתכם בדין יכול לומר בתוך בית הקברות, ואמנם יש שנזהרו גם בזה כמדו', לברך רק מחוץ לבית הקברות, יעוי' מנהג החזו"א בזה (אף שיש לטעון שהוא מצד טומאת המת ואכמ"ל), אבל גם לפמ"ש הגשר החיים, הכוונה בזה דברכה זו יש בה צורך המתים וטובת המתים ודברי טובה וברכה להם וממילא כיון שהוא לטובתם לא אמרי' שיש בזה דבר שאינו טוב להם משום לועג לרש, אבל אין זה משום שלא אפשר, דאדרבה אפשר לברך בחוץ, וגם אין לומר שמצוותו בכך משום שאפשר לברך בחוץ וכנ"ל (וגם אם נאמר שמצוותו בכך לא שייך בכל ברכת הראי' יעוי' מנחות ה', אבל אם נאמר שלא אפשר שייך גם בכל ברכות הראי' היכא דלא אפשר), ואולי מיירי שם רק כשלא אפשר.

ושוב ראיתי בתשובות הר"מ גבאי גם אני אודך ח"ה סי' ז סק"ג שהביא כמה מ"מ בזה

טיפול אסתטיקה לגבר (באופן שלא יהיה איסור לא ילבש) האם מחוייב לעשותם על ידי גבר דוקא

מכיון

שלגבי רפואה מותר לאשה להתרפא על ידי רופא במקומות המגולים משום דבעבדיתה טריד, משום שכך נוהגים כהש"ך (יו"ד סי' קצה סק"כ) וסייעתו הסד"ט והכו"פ והאחרונים שסברו כן, לכן ה"ה גם באופן שהוא צורך אחר של עבדיתה, ע"י בע"ז כא ואינו היתר מיוחד רק לרפואה דחופה, וכ"ש בנידון דידן שהוא בטיפול לגבר על ידי אשה שהגדרים בזה קלים יותר, כיון שראיית נשים באנשים הוא קל יותר מצד גדרי הדין, וכע"ז מצאתי כתוב בשם הגרש"א שטרן (לענין טיפול כזה באשה על ידי גבר).

ומ"מ כמובן שמבחינת ההידור בודאי עדיף על ידי מטפל גבר ולא אשה, כל עוד שאין בזה ויתור וכיו"ב, גם מצד שאפי' ברפואה יש מהפוסקים שהזכירו להעדיף מטפל כמותו, וגם מצד שבפועל יש הרבה מכשולות קלות וחמורות ברפואה כמו שהתריעו עיני העדה בכמה הזדמנויות.

הוספה וחזרת דברים

מה ששאלת למה יש כאן כל שכן שהרי גם שם יש שימוש על ידי אשה, התי' בזה לכאורה לענ"ד משום שאיסור השתמשות באישה הוא קל מהסתכלות באשה, וכיון שהותר הסתכלות משום דבעבדיתה טריד כ"ש שימוש באשה כשבעבדיתה טריד, ויעוי' בארחות רבינו ח"א סי' כה שהביא כן ע"פ מרנן החזו"א והסטייפלר שיש בעבדיתה טריד בכל טיפול גם לגבי החולה (מלבד מקומות שיש לחוש להרהור כגון בחור ע"ש, ושם מיירי לגבי בדיקת דם, ולענין דרגת החומר של בדיקת דם ביחס לטיפולים אחרים ע"ע שבט הלוי ח"ב סי' קמג סק"א וחוט שני סי' כא עמ' סד).

ולענין השאלה המתעוררת מכח זה למה לא כל שימוש באשה יש להתיר משום דבעבדיתה טריד זה נושא לגופו, ויתכן שבעבדיתה טריד הוא רק בדבר שיש בו משמעות כגון פרנסה או מקום חולי וכיו"ב.

וממילא הנידון לגבי אסתטיקה ייכנס כאן לנידון חדש האם קבלת טיפול אסתטי ייחשב בעבדיתה טריד ויעוי' יו"ד סי' שלה ס"י דגם שם מבואר ששימוש איש על ידי מטפלת אשה הוא קל יותר משימוש אשה על ידי מטפל איש לגבי חולי מעיים, ושם משמע שההגדרה היא שונה ולא מצד בעבדיתה טריד, ומיהו יש לומר דהכל לפי הענין דחולה

שביחא שאלות המצוות בהלכה

מעיים שאני שמצד אחד מטפל גם במקומות מכוסים ומאידך גיסא הצער והטירדא רבה.

ויש לציין דמלבד זה גדר שימוש באשה האסור הארכת בתשובה אחרת, דיעוי' ברמ"א אה"ע סי' כא ס"ה בשם הראשונים ובנו"כ שם שמנהג בני אשכנז להקל מאוד בענייני שימוש באשה, ויש צד שרק דרך חיבה אסור, עי"ש בכל פרטי הדינים ובשימושים שנהגו להשתמש בשפחות.

אולם אחר הבדיקה והמציאה ראיתי שבאמת יש שנקטו כדברי כת"ר, ובחוט שני יו"ד סי' קצה סעי' יז סקט"ז נקט שחמור הליכה לאיש אצל רופאה יותר דבזה אין בעבדותיה טריד לגבי המטופל, ומלבד בחולי ממש, שבזה יש בעבדותיה טריד, ואם נשווה דברי החזו"א הנ"ל בארחות רבינו לדברי החוט שני יתכן שנצטרך לומר שלגבי אסתטיקה במטפל אמנם יש בעבדותיה טריד אבל לא במטופל, ויעוי' גם בברכי יוסף על דברי השו"ע הנ"ל בסי' שלה שם דבחולה כיון שתש כוחו יש פחות הרהור.

האם מותר לאיש לקיים טיפולים אסתטיים

כשיש

משהו שמציק ומפריע (עכ"פ בדרך ובהגיוני שיציק ויפריע) מותר לכו"ע, ובטיפולים מסוג אחר הדין הוא שבמקום שנוהגים שגם גברים עושים כן מותר להרמ"א וכך היה המנהג גם אצל קהילות נוספות, והחברים נמנעים בכל מקום, ודעת המחבר אינה להתיר עכ"פ בגילוח בית השחי שמפורש לעניינה בגמ' לאסור (ודעת הגר"א לאסור לגמרי), ולגבי כל מקרה של יופי לחוד שאין ברור אם הוא מנהג גבר או אשה יש אחרונים שהחמירו בכיו"ב ויש מקם לדון להלכה בכל מקרה לגופו.

מקורות:

הנה בגמ' מבואר שיש איסור לא ילבש בהסתכלות במראה (תוספתא ע"ז פ"ג סוף ה"א וירושלמי שם פ"ב ה"ב) ובגילוח לבנות מתוך שחורות (שבת צד ע"ב ומכות כ ע"ב) (וכן צביעתם כמבואר ברמב"ם סוף הל' ע"ז וטוש"ע סי' קפב ס"ו, ולכאורה ה"ה כל טיפול שמשמש את המטרה הזו), ובגילוח בית השחי ובית הערוה (נזיר נט ע"א).

וממה שלא למדו בסוגיות כמו"מ אחד מחבירו משמע שא"א להחליט על כל דבר שנעשה לתיקון ויופי שהוא דרך נשים, (ועי' ב"ח סי' קפב ס"ד בשם רש"ל מה שדן לענין מקום שאין דרך נשים להעביר שיער בית השחי וכן בט"ז שם סק"ה, ומ"מ שם מאחר שבגמ' נזכר שהוא דרך נשים חמיר יותר), ולכן א"א ללמוד דבר מחבירו בענין הזה, אבל אפשר לומר שדבר שבעיקרו נעשה לנשים ובד"כ אינו משמש לאנשים כלל כמו טיפול בהחלקת שיער הוא ודאי בעיה, ולגבי הסרת יבלות גדולות שהוא מקום צער כדלהלן אין בזה איסור אבל לגבי כל שאלה לגופה צריך לבדוק, ויודעני שתלמידי החזו"א בתשובותיהם מאוד החמירו

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

בתיקונים אלו ויל"ע בזה למעשה בכל שאלה לגופה.

עיקר הדין ברוב טיפולים מסוג זה שאם דרך גברים באותו המקום לקיים טיפול מסוג הספציפי שרוצה לעשות, מותר לעשות זאת.

אלא שהחברים נמנעים בכל מקום מעיסוק ביופי בדברים שמעיקרן מיועדים לאשה גם אם הם נהוגים לגברים (עי' רמ"א יו"ד סי' קנו ס"ב לגבי הסתכלות במראה ורמ"א סי' קפב ס"א דין זה לגבי גילוח בית השחי והערוה, והוא דעת הר"ן).

ולגבי מקום צער או בושה או כאב מותר (עי' סי' קנו שם בשו"ע ורמ"א) וכל שמתכוון רק לרפואה ולא ליופי מותר גם לדעת השו"ע (עי' בבהגר"א שם סק"ה).

ודעת הגר"א להחמיר בהסתכלות במראה או בליקוט לבנות מתוך שחורות גם במקום שנהגו בזה (ראה שם סק"ז) כל שאין בזה משום צער או כאב או עכ"פ הסרת לכלוך (ע"ש סק"ט), ופשטות דעת השו"ע בסי' קפב היא כדעת הגר"א בזה.

ומ"מ כ' הערך לחם בסי' קנו שם שהמנהג כהמקילים בזה, מלבד החברים שבלאו הכי נמנעים בכל מקום וכנ"ל.

האם מותר להאכיל בעלי חיים הפקר ביו"ט בשנהנה מזה ועושה זאת לצורך עצמו כדי לתת לעצמו הרגשה טובה ובריאות הנפש

אסור לעשות כן.

אלא

יניח להם בריחוק בהיכר כדי שלא יבוא לקחת מהם ואז מותר לכתחילה.

מקורות: יעוי' ברש"י ביצה כג ע"ב ובמה שהביאו התוס' דבריו שם ואינו ברור שם כל הצורך דמשמע מלשונו שיש כאן איסור טירחא שלא לצורך מדאורייתא, ואינו ברור דהיכן מצינו איסור טירחא מדאורייתא, ואמנם יעוי' במכילתא בפ' בא וברמב"ן ובמה שצינתי עוד בביאורי למכילתא דרשב"י במקום אחר לדברי הרמב"ן במקו"א, אבל גם אם נימא כפשטות הדברים דהכונה שהוא איסור דרבנן ותקון רבנן כעין דאורייתא לאסור גם לצורך אוכל נפש בהמה [ר"ל דק' יש לפרש רש"י סס], לכאורה הוא גם אם עושה זאת להנאתו, ואמנם בהל' חוה"מ יש דברים שהותרו אם יש לו מזה הנאה, וכן טירחא של פינוי מבית לבית הותר בחוה"מ אם הוא לביתו מכיון שערב לאדם שידור בתוך שלו כמ"ש הפוסקים בשם הירושלמי, מ"מ יש מקום לומר דבחוה"מ גדרי ההיתרים הם אחרים, שהאיסור הוא רק כשהגדרת המעשה היא שאינו לצורך, אבל בשבת ויו"ט כל דבר שאסרו מטעם טירחא לא מצינו שהתירו מה שלא הותרו ע"פ גדרי הדין, כגון משילין פירות וכו' [רפ"ה דצינא] וכגון מפנין ד' וה' וכו' [שנת קצו], וכל דבר שיש ממנו אופנים שנאסרו

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

מחמת טירחא שלא לצורך היום לא הותר גם אם יטען שמאוד נהנה, ויל"ע.

והנה גם דעת רש"י דביצה אינו ברור דהפוסקים [ריש סי' תנז] נראה שהבינו לשון הרמב"ם הגדרת האיסור מחמת שהם אסורים באיסור מוקצה וחיישי' שמא יבוא ליקח מהם באיסור [וזה טעם ששייך צעיקר צו"ט ששייך לקיח מהם], וא"כ לפי דבריהם פשיטא שיהיה אסור גם בניד"ד שנהנה מזה.

ויש לציין דדעת התוס' בביצה כג ע"ב [דלא כרש"י שם] וכן דעת התוס' בשבת קו וכ"ה ברש"י שם [דלא כמ"ש רש"י צניפה שם] וכן דעת הרשב"א והרא"ה והר"ן [כמו שהוצאו צניפאור הלכה ריש סי' תנז] שהוא מצד שמא יצודם [וצשו"ע יש סמירות זוה אס פסק שהוא מדין מוקצה או מדין צידה, ועי' משנ"צ סי' תנז סק"ד בשם הפר"ח שהעיקר להלכה כדעת התוס' שהוא מחשש צידה, אבל גם ה"ד השני דדעת השו"ע הוא רק שהוא מטעם מוקצה כנ"ל ולא מטעם טירחא גרידא], ואם כן לשיטת הרמב"ם שהוא מטעם מוקצה ולשי' התוס' ורוב ראשונים שהוא מטעם צידה, בודאי שאין היתר להאכיל בעלי חיים בשבת גם אם אומר שנהנה מזה.

ואמנם ראיתי בשם הגרנ"ק [מורת המלאכות עמ' לה] שמה שנותן מזונות להבע"ח לצורך תפיסת וצידת הבע"ח ממנו לא חשיב שעושה לצורך הבעלי חיים דהאיסור רק כשעושה לצורך בעלי החיים, ומ"מ באופן שנותן לבע"ח כדי לצודם להבריחם מעליו יש רק איסור צידה ולא איסור הנחת מזונות לפני בעלי חיים, ועי' שערי תשובה סי' שט"ז סק"ג בשם המהריט"ן סי' רמ"ה הובא בתורת המלאכות שם, והנה באמת הוא דבר מחודש, (ויש לציין דגוף הנידון שם שייך לנידון הנו"כ ביו"ד ריש סי' פז האם שייך איסור דרבנן על איסור דאורייתא עי"ש, דהרי באופן שיש בהנחת המאכל צידה דאורייתא איך יחול איסור דרבנן של האכלת מזונות, אבל הגרנ"ק שם מיהת מיירי באופן שאין האיסור צידה לשיטתו דאורייתא אלא רק גרמא), אבל גם אחר חידושו ה"ב דלא לוסף עלה, אין לך בו אלא חידושו באופן שעושה לרעתם של בעלי החיים לצודם ולא לטובתם, אבל באופן שעושה את טובת הבעלי חיים וגם מתכוון לטובתם וזה מה שעושה לו הרגשה טובה, בזה לא מיירי הגרנ"ק, ויש לומר שהגדרת הגזירה היא כל אכילה שעושה לטובת הבע"ח וזה כלול בגזירה זו.

והעצה לעשות באופן המותר הוא ליתן באופן מרוחק מהם באופן שיש היכר שבזה אין חשש שמא יבוא ליטול מהם כמ"ש המג"א סי' תצז והובא במשנ"ב שם סק"ה.

תמצית תה שכבר אברה טעמה ואי אפשר להשתמש בה יותר לתת טעם במשקה האם אפשר להשתמש בה לתרומת מעשר על תמציות תה אחרות

אם

אבד טעמו א"א לעשר ממנו כלל, ולגבי אם חייב במעשר ומה הדין אם יש בו קדושת תרומה כשהשתמשו בו אבל עדיין לא אבד טעמו, בכל זה יש לעיין המציאות בזה אם רגיל להיזרע למאכל או רק לתבלין לתה ובזריעה זו לשם מה נזרע.

מקורות:

אין אני בא לדון בגוף הנידון האם תמציות תה שלנו צריך לחשוש עליהם למעשר או לא, (מצד אם יש בהם גידולי א"י, וכן מצד שלכאורה אינם נזרעים לאכילה כלל, ועי' דרך אמונה הל' תרומות פט"ו סקפ"ז ובבה"ל שם), אלא רק בנידון הנשאל כאן ע"י השואל אם תמצא לומר שמחוייב במעשר מה דינו.

ולגבי זה יעוי' במשנה פ"ג דעוקצין והובא בפ' כיצד מברכין דף לט גבי השבת משנתנה טעם בקדירה וכו' ומשנתן טעם בקדירה אין בו משום תרומה, ולכן כ"ש בזה שאי אפשר להפריש תרומה מתבלין כזה שהשתמש בו לנתינת טעם בקדירה וכ"ש אם כבר אבד טעמו שהוא דרגה גרועה יותר מסתם נתן טעם בקדירה [כמו שיצאיר צירושלמי דלהלן, וכמו שיצאיר צנח"ל הנ"ל דעת הראשונים ג"כ], ואמנם יעוי' בירושלמי רפי"א ממס' תרומות שיש חילוק בין שבת לשאר תבלין, דבשבת משנתנה טעם בקדירה אין בה משום תרומה ואילו בשאר תבלין דוקא כשאבד הטעם מהתבלין לגמרי, אבל מ"מ עכ"פ באופן שהתבלין איבד טעמו אין בו קדושת תרומה אפי' לחומרא, כ"ש שא"א להפריש ממנו לקולא על תבלין אחר חדש.

ויעוי' בביאור הלכה תרומות פט"ו הי"ב שהביא מחזון נחום על המשנה בתרומות שם שהבבלי חולק על הירושלמי בזה וס"ל שבכל תבלין הדין הוא כמו בשבת, ולפי שיטתו אפי' אם השתמשו פעם אחת בתה כנהוג וכבר רגילים לזרוק את זה כבר לא יהיה אפשר להפריש ממנו תרומה ומעשר על מקום אחר.

וכמו שהערתי לעיל מכיון שהתמצית תה לכאורה במציאות אינו רגיל להיזרע לאכילה כלל אלא רק ליתן טעם בתה [ול"ע המנחות צוה], א"כ לכאורה לפי המבואר בביאור ההלכה שם אין בזה תרומות ומעשרות כלל, אבל באופן שיש ממנו סתמא לאכילה ונזרע גם לאכילה בזה הכריע שם שאם עדיין נשאר טעם יש בו קדושת תרומה ואם אין בו טעם כלל אין בו קדושת תרומה עי"ש בכל חילוקי הדינים.

ויש לשים לב כאשר מעשרים תה אחרי שכבר השתמשו בו, שגם המשקה צריך להתעשר, (ונכנסים בזה לנידון החזו"א והגרי"ז לענין לעשר זיעה בעלמא של פירות וכאן הוא אפי'

שביחא שאלות המצוות בהלכה

לא מיץ הפרי אלא פחות מזה, והוא נידון בפני עצמו, ושייך קצת לסוגי' דהמתמד ומצא כדי מידתו, ואין כאן המקום לזה).

[ויש לציין לגוף הדין שאין חשיבות לתבלין שעשוי ורגיל רק ליתן טעם בקדירה ע"פ התנאים הנ"ל, דעדיין צל"ע מה הדין אם עשוי גם כן לתערובת בקדירה וכמו"כ צל"ע מה הדין באופן שאינו עשוי לקדירת תבשיל של בשר או ירק וכיו"ב אלא תבלין שעשוי למשקה שיהיה כל המשקה מושפע מתבלין זה ונקרא על שם תבלין זה, ולא נאריך בכ"ז השתא מכיון שאין זה הנידון בתשובה כאן].

מה ששאלת אם בתרומה אזלי' בתר ה"בעין" או בתר הטעם, מלבד מה שכבר התבאר, אפשר להוסיף דבתרומה מפורש בתורה שההפרשה היא על היבול ועל הפרי, אבל בודאי התנאי בפרי הוא שיהיה טעם בפרי, כי בלא זה מה תועלת יש בפרי, ומאידך גיסא כשיש רק טעם הפרי בלא הפרי עצמו, כמו הסוגיות על זיעת הפרי בחולין ולר' אליעזר זיעת אפילו זיתים וענבים, וכן הסוגי' דהמתמד ומצא כדי מידתו, בזה כ"ש שא"א להפריש מטעם בלא פרי עצמו, רק שטעם בלא פרי עצמו מצד האיסור שבו נכנס לנידון של טעם כעיקר, שכן יש כאן טעם שהגיע מאיסור אמיתי של פרי עם טעם, שנשברו בו קולמוסין הרבה ברש"י ור"ת ורמב"ם בכל איסורין שבתורה מה גדרו ומה ההלכה בו.

מה הטעם שאין מניחים תפילין כל היום

הטעם שהובא בשו"ע ובפוסקים הוא משום שאין אנו יכולים לשמור גופינו כדין מכל הנצרך לשמור בשעת הנחת תפילין.

אבל טעם זה אינו מספיק, שהרי לפי זה מי שיכול לשמור גופו מחוייב להניח כל היום, כמו שמסיק הביאור הלכה שם, וזה ברור שהרבה מתוכינו יכולים לשמור גופינו וע"פ דין מחוייבין להניח תפילין כל היום, וכמו ששמעתי [כמדומה שס' הסופר ר' אליהו גיטמן ממחזרי הספר זכרון אליהו] שכן הורו הגריש"א והגר"ח פ' שיינברג כדברי הביאור הלכה הנ"ל שמי שיכול לשמור גופו צריך להניח כל היום עכ"ד.

ויש לציין דגם מי שאינו מסוגל להניח כל היום אלא רק חלק מהיום יל"ע אם אכן נפטר בהנחה בק"ש ותפילה בלבד, ובשו"ע הובא שמי שאינו יכול להניח אלא בק"ש ושמון"ע יניח רק אז, ובמשנ"ב הובא בשם האחרונים שמי שאינו יכול להניח עד סוף התפילה אלא קצת קודם לפי השיעורים שהובאו שם יסירם כבר אז וכלשון הפוסקים ד"הכל לפי מה שהוא אדם".

אולם מה שיש לציין בזה דבשנים קדמוניות היו שלא הניחו תפילין כלל, כמו שמבואר להדיא בתשובה"ג הוצאת עמנואל שבזמנם היו מניחין תפילין רק בב' ישיבות, ויש עוד מקורות לזה שהיה מצבים שאין מניחין תפילין, ויעוי' בתשו' רשב"א ובמאירי, ויעוי'

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

בדברי הראשונים על הירושלמי דברכות על ר' ינאי ג' ימים אחר חליו וכו'.

א"כ זה מנהג שנשתרש מזמן שלא היו מניחים תפילין כ"כ, וגם שבזמנם היו צדיקים שהניחו כל היום, אבל למעשה הדברים נשתוו במשך הדורות שמניחין בפסוד"ז ק"ש ותפילה בין הת"ח ובין עמי הארץ.

ויש לציין עוד דגם בציצית לא נהגו בשנים קדמוניות ללבוש ציצית כל היום, ואחד מחסידי עולם בשנים קדמוניות נתאמץ להשריש בעולם ללבוש טלית קטן כל היום, ובשם הגר"א יש שמועה שהיה ראוי להתאמץ כן גם בתפילין אם היו עיתותיו בידו, ויעוי' בהוראות והנהגות וכתר ראש לתלמיד הר"ח מולאז'ין.

ומה שאני אני מניח תפילין כל היום ומסתמא זה הטעם שהרבה כמותי נוהגים כן, הוא משום שזה עלול לגרום נזק יותר מהרווח, על ידי שכהיום יש בזה כעין התנתקות מהמסגרת הציבורית, שכידוע כל החיזוק בתורה שיש היום בעולם הוא על ידי שנוצרה מסגרת ציבורית חזקה, ומי שרוצה לקבל מהמסגרת הזאת חייב להיות חלק ממנה, וכמו ששמעתי כעין זה גם בשם הגר"ד דיסקין הטעם שאין לובשים תכלת משום שהנזק יותר מהרווח ודפח"ח.

אין לפסוק הלכה למעשה מתוך הדברים ללא שאלת חכם.

אין התחייבות להשיב לכל שאלה המתקבלת, עקב העומס.

לתמיכה בהוצאות המערכת ניתן באמצעות כרטיס אשראי בקו שכיחא 03-6703-111 שלוחה 5